

I. Термінологія та емпіричні висновки

Термінологія

Найкращою відправною точкою у пошуках основи для обговорення є матриця, що розроблена конвенцією ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), серед інших, у Світовому інвестиційному звіті 2004 року. Ця матриця базується на розташуванні виробництва та опціях власності з якими стикається компанія (Малюнок 1).³

Компанії реорганізують свої початкові центри внутрішніх вітчизняних активів і вирішують змінити блок для проміжних вкладів у інші країни та згодом для офшорного виробництва. Компанії роблять такий вибір замість того щоб покладатися на внутрішніх, але іноземних не афілійованих постачальників виробництва аутсорсингу, а ті хто вибирає не афілійованого постачальника у чужій країні має офшорно аутсорсингову промисловість.

У центрі уваги знаходиться «релокація виробництва» - тобто, інстанції тотального або часткового закриття підприємств з існуючими виробничими одиницями у одній країні з супроводженням скорочення робочої сили, і (2) або відкриття філій закордоном для виробництва тих же товарів або послуг (офшоринг), чи купівля договору-підряду з не афілійованими фірмами для виробництва товарів та послуг у рідній країні (аутсорсинг), і/або закордоном (офшорний аутсорсинг).

ОЕСР (2005а, розділ 5.4.2) наголошує на ще одній успішній особливості між двома типами субпідряду.⁴ Перша з них - це банальний «низько технологічний субпідряд» в таких областях, як громадське харчування, прибирання, транспортування, або стандартна конструкція "основних елементів" проміжних матеріалів для різних видів техніки.

Друга категорія стосується областей і предметів з набагато більш високим технологічним змістом, наприклад, конкретні дослідження, навчальні винаходи, бухгалтерські, науково-дослідницькі і дослідно-конструкторські роботи, реклама, відносини з клієнтами, або ІТ-послуги. При цьому фірма-постачальник не буде випускати гідний стандарт, скоріше він буде суворо дотриманий технічних специфікацій первинного виробника. Даний звіт фокусується виключно на другій категорії субконтракту, яка в останні роки все більше і більше використовується в торгівлі через міжнародні кордони, особливо в якості новизни у включенні багатьох країн з низьким рівнем заробітної плати.

Важливо відзначити, що виробництво фірм релокацій утворює невелику підмножину довгострокового збільшення у глобальних прямих іноземних інвестиціях і розширює діяльності транснаціональних компаній (ЮНКТАД 2004, 2005; 2006а ОЕСР). Емпірична величина будь-якого впливу більш широкого зростання прямих іноземних інвестицій на зайнятість у рідній країні «робочі місця утримується, але не створюються на рідній території, тому що інвестиції розташовані в інших місцях», - поза безпосередньої сфери дії цього звіту. ⁵

Стандартна матриця представлена на малюнку 1 разом із супроводжуючою термінологією страждає від теоретичної неповноти в описі варіантів розміщення виробництва, в тому, що він описує тільки рух «на одній стороні вулиці», так би мовити, і стрілки вказують тільки "назовні," далеко від країни-походження з високим рівнем заробітної плати. Паралельно, ця матриця будує вибір релокації компаній у глобалізації світової економіки в якості одностороннього руху, як правило, з місця з високою заробітною платою до місця з низьким рівнем заробітної плати. Ця незавершеність напевно має вплив на політичну дискусію щодо виробництва релокацій у країні з високим рівнем заробітної плати. Крім того, обстеження методології емпіричних

досліджень офшорингу та офшорного аутсорсингу не коректно відображають цю незавершеність. Ці дослідження, як правило, охоплюють тільки рішення компаній перемістити виробництво закордон, із виключенням виміру компаній перемістити продукцію до, наприклад, США або Європейської п'ятнадцятки (ЄС-15), іншими словами зв'язати (як правило країни ОЕСР) «інсорсингові/іншорингові» завдання та професії. Деякі дослідження зосередилися на «вулиці з двохстороннім рухом» залучення іншим шляхом у Сполучені Штати, виділивши багато робочих місць, створених в США іноземними інвесторами. Багато з них є новими проектами або результатами злиття і мають низьке значення у інсорсингу/іншорингу прийнятому тут (для прикладів дивіться Slaughter 2004 та Zeile 2005). 6

Малюнок 2 показує більш повноцінну матрицю опцій промислових релокацій, з якими стикається мультинаціональна компанія. Нажаль, ця матриця має лише теоретичний характер, у тому сенсі, що основні емпіричні дослідження не намагалися впровадити цю методику в повному обсязі для виробництва релокацій. Дуже мало досліджень (Jensen, Kirkegaard, та Laugesen 2006) були близькими до створення емпіричної «мережі ефекту зайнятості» оцінки виробництва компаній та рішення релокації були вкрай рідкими. Причин повного емпіричного нехтування «іншою стороною вулиці» для офшорингу та інсорсингу всього декілька. Одна з них - це медіа (та, ймовірно, політичні) тенденції зосередження на «поганих новинах щодо втрати роботи», ігноруючи хороші новини про «створення робочих місць». Інша - це обстеження компаній, що захопили цілу матрицю (Малюнок 2) мало б бути (1) дуже широким, підвищеним концерном тягаря респондентів, та (2) здійснене великою кількістю населення щоб охопити значну кількість компаній, що вступають в обидва типи сорсингу, і через це будуть суттєво затратними.

Емпіричні висновки за датою.

За допомогою громадського неспокою з приводу робочих місць, які працюють з високими або за відсутністю достовірних офіційних статистичних даних, ⁷ у мірі впливу зайнятості офшорингу та офшорного аутсорсингу, зокрема, виникли два основних типи формування джерела даних «приватні консалтингові оцінки» та «оцінки пресс-моніторингу». Тим не менше, вони мають свої недоліки.

«Приватні консалтингові оцінки» це одержані від малонаселених обстежень конкретних дій клієнтів приватної компанії і майбутніх намірів по відношенню до виробничої локації та власництва. Таким чином, ці дослідження рідко ґрунтуються на зразках, які обґрунтовано можуть призначити представника, а супутні оцінки і прогнози часто виходять менш прозорими ніж методології.

Крім того, фактичні дані вибірки і відповіді майже завжди конфіденційні і, отже, не можуть бути опитані або незалежно перевірені. Це особливо прикро, враховуючи очевидні стимули для багатьох приватних постачальників таких обстежень, які також часто інформують своїх клієнтів про те, як реалізувати стратегії до виробничому майданчику встановити офшоринг і офшорний аутсорсинг як "наступну велику річ." Комплексний методологічний, критичний аналіз і аргумент щодо (потенційного) "зміщення відбору" в багатьох з цих "приватних консалтингових оцінок", таким чином, проблематичний, так як вони зазвичай не надають будь-якої інформації про їх методології та стратегії збору даних. Але, цей пропуск сам по собі не є найбільш важливим дискваліфікуючим фактором. Впливовий прикладом є Forrester Research, Inc. (2004a), який оновив інформацію про часто цитовану записку 2002 Forrester Research. Це передбачало, що 3.3 мільйона обслуговуючих місць

США перемістилися завдяки офшору 2015 року. Дослідження фактично дає "методологічний розділ" (відтворений у вставці1).

Вставка 1 Методологія Форрестера

Вклади:

- 4 подорожі до Індії
- 100+ робітників компанії з найкращими співбесідами
- 1,800+ оглядів північноамериканських підприємств та ІТ-лідерів
- 300 інструктажів постачальників
- 400 запитів офшорингу
- Дослідження з сторонніх джерел

Етапи процесу оновлення:

- Оновлення базових номерів за категоріями робочих місць, заснованих у 2002 році за допомогою Бюро трудової статистики даних
- Перегляд чотирьох зростаючих кривих та додавання деталізації рік за роком 2002-08
- Переоцінка здібностей офшорингу для різних робочих категорій базованих на:
  - 1) характері роботи: Чи є це наукомісткий процес в порівнянні з транзакціями і в якій мірі цей процес автоматизований; 2) навичкам, доступному офшорингу; 3) офшорні інвестиції для підтримки процесу сторонніх ІТ і бізнес-процесів постачальників ІТ послуг.
- Внутрішній експертний огляд

Докладне обговорення взаємозв'язку між результатами Форрестера і Бюро статистики праці може бути знайдене в Kirkegaard (2004), але досить сказати, що тут питання щодо (потенціалу)зміщення вибору, може бути переглянуто з точки зору всієї економіки та індивідуального опитування:

Хто ці 100+ опитаних компаній? Вони великі чи маленькі? Чи є вони транснаціональними корпораціями? Які 1,800+ учасників галузі обстежувалися? Як визначається " брифінг постачальника"? Хто цікавиться офшорингом?? Хто є сторонніми джерелами?

Таким чином, дослідження цього типу за великим рахунком є найнижчим рівнем в ієрархії дії емпіричних даних. Проте, це не означає, що вони не можуть бути корисними, так як вони часто будуть доступними тільки у таких даних, де користувач повинен діяти з обережністю.

«Оцінки пресс-моніторингу»¹⁰ є систематичним збором преси щодо офшорингу або офшорного аутсорсингу робочих місць по країні. Хоча такий підхід, очевидно, залежить головним чином від сумнівного припущення про повноту покриття преси, у нього є та перевага, що він спирається на широко перевірені державні джерела.

Можна виділити два різних методи: сканування новин ЗМІ для звітів або всіх типів корпоративної реструктуризації або тільки офшорних і офшорно аутсорсингових новин, пов'язаних з корпоративною реструктуризацією. Перший спосіб має перевагу в тому, що дозволяє порівняння відносної важливості різних причин корпоративної реструктуризації - дивлячись, якщо, наприклад, люди були звільнені через корпоративні банкрутства, а не через офшоринг та офшорний аутсорсинг.¹¹

З іншого боку, потрібно багато часу та ресурсів щоб систематично охопити всі види корпоративної реструктуризації, і, отже, поріг для включення в "зразок реструктуризації" буде часто стояти так високо, скажімо, на 50 або 100 тимчасових звільнень, що багато цінної інформації на менших перебудовах йде незареєстрованою. Такі порогові значення можуть мати небезпечні зміщення зразка в сторону, такої «великої події» як банкрутство, або закриття підприємства (внутрішня перебудова), які як правило проходять високий поріг з точки зору часових звільнень, у той час як менш масштабні події, скажімо офшорні частини компаній бек-офісу з 50-ти співробітників – ні.

Проте, «важке число» звільнень, що викликані офшорингом та офшорним аутсорсингом з цього типу огляду, ймовірно, було занижено. При

достатньому фінансуванні ці дослідження здійснюються незалежними організаціями і їх слід розглядати як «середню сходинку» в ієрархії емпіричних даних.

Немає систематичного збору офіційних даних національними або міжнародними статистичними установами, конкретно орієнтованих на вплив зайнятості офшорингу і офшорного аутсорсингу, що склали б вершину (тобто, в цілому прийнятні для наукової роботи) сходинки достовірності даних, яка має сьогодні своє місце бути. Найбільш близьким з існуючих є «отримання офіційних даних» від інших поточних програм збору даних.

Емпіричні дані США

За даними американського Бюро статистики праці (BLS), в рамках програми Масової статистики звільнення (MLS), збирали такі "отримані офіційні дані" з 2004 року. Програма MLS збирає адміністративні дані про безробіття та опитує роботодавців про причини закриття установ у Сполучених штатах. Як і в більшості оцінок моніторингу засобів масової інформації, поріг для включення в масові звільнення складає 50 або більше співробітників.¹²

З 2004 року BLS опублікувала дані про кількість робочих місць, втрачених в через масові звільнення, пов'язані з, як вітчизняними, так і зарубіжними переїздами та провадження бізнесу у США. Тотальний дворічний період від 2004Q1 до 2005Q4 представлений у таблиці 1.

Трохи менше мільйона американців втратили свої робочі місця в результаті незапланованих (тобто, за винятком сезонної роботи) ¹³ масових звільнень, і приблизно 12 % цих звільнень можна віднести до «руху роботи» тобто – внутрішніх релокацій, аутсорсингу, офшорингу та офшорного аутсорсингу. Ці 12% є відносно великим показником, хоча і не приводом для таких масових звільнень, як, наприклад, "завершення контракту" (~ 25 %) або скорочення чисельності (~ 16 %) і приблизно на одному рівні з масовими звільненнями через "банкрутство" і "фінансові труднощі".¹⁴

Цілком можливо, на основі наявних даних, обчислення відносної важливості чотирьох типів "руху роботи". Однак, з огляду на, що детальну інформацію про тільки 72% від загального числа відповідних підрозділів можуть (рядок 4), оцінити точну "жорстку кількість втрачених робочих місць" або категорію "руху роботи" (рядки 5 до 8) не можливо. Проте, крайній правий стовпчик таблиці оцінює частку загальних поділів, пов'язаних з переміщенням роботи, що припадають на кожену категорію.¹⁵ Рядок 5 показує, що більше половини (55 %) всіх розділень, пов'язаних з "переміщенням роботи" мають внутрішній тип, отже, не мають ні власності, ні міжнародних чи економіко-географічних наслідків. Таким чином, вони виходять за рамки даного робочого документа.

Рядок 6 показує очевидний вплив офшорингу на безробіття, в результаті внутрішнього, але дуже обмеженого аутсорсингу: тільки 1.4% від всіх розділень. Це число здається дуже низьким і, можливо, вказує на те, що в більшості випадків, внутрішній аутсорсинг вже відбувся або здійснюється без будь-яких великомасштабних втрат робочих місць. У рядках 7 та 8 ми бачимо комбінований вплив на зайнятість офшорингу та офшорного аутсорсингу представленого у 4% всіх розділень від масових звільнень в США за 2004-2005 роки, з внутрішнім офшорингом, що складає три чверті. Дані представлені у Таблиці 1 очевидно не будуть прийняті як «прописна істина» на ефекти на зайнятість від офшорингу та офшорного аутсорсингу, враховуючи суттєві методологічні недоліки, що описані раніше.

Проте, з самих широких і дійсно наявних емпіричних даних в значній мірі вільного вибору, видно, що тільки 1 з 25 американських розділень в масових звільненнях можна віднести до будь-якого офшорингу і офшорного аутсорсингу, не можна не прийти до висновку, що нагріта громадськість і політичні дебати щодо цієї проблеми були сильно роздуті, принаймні в Сполучених Штатах і що прямі наслідки для зайнятості є дуже обмеженими.

Особливо у випадку, американської економіки в цілому, де дуже велика кількість робочих місць постійно створюється і знищується. Останні

доступні дані для 2005Q3 показують, що понад 8 мільйонів робочих місць були створені, в той час як 7,4 мільйона були втрачені.¹⁶

Тим не менш, важливо відзначити, що цей висновок, зроблений на підставі даних BLS США, який знаходиться у верхній частині достовірності даних сходою є "моментальним знімком", тобто, просто констатує, статус в даний момент часу. Він не враховує будь-які динамічні ефекти зайнятості, що впливають на обмежений рівень офшорингу і офшорного аутсорсингу. Майже неминуха "технологія переливів" від офшорингу або офшорного аутсорсинг виробництва для іноземних та вітчизняних компаній може призвести до збільшення конкурентоспроможного тиску в США (або інших багатих країнах) на внутрішньому ринку.¹⁷ Такі динамічні ефекти переливу можуть привести до несприятливих наслідків зайнятості на конкуруючих базуваннях фірм, якщо вони в результаті збільшили конкуренцію з боку іноземних сторін та змушені скоротити компанії або навіть піти до банкрутства. Через все ще дуже обмежений термін часових рядів, жодні з емпіричних даних про аутсорсинг представлені в цьому робочому документі не можуть бути розумно використані для оцінки цих ефектів.

Європейські емпіричні дані

Звертаючись до емпіричних даних в Європі, ми змушені зробити один крок вниз по ієрархії дійсності і замість того, щоб покладатися на "отримані офіційні дані" маємо працювати з даними "оцінками прес-моніторингу".

З 2002 року Європейська комісія через Європейський моніторинг реструктуризації (ERM) фінансує систематичний моніторинг європейських газет і бізнес-видань¹⁸ для примірників корпоративних реструктуризацій у всіх секторах економіки ЄС, що ведуть до втрати робочих місць. Поріг для включення - 100 втрат робочих місць, або, принаймні, 10 відсотків від вартості робочої сили на підприємствах з числом зайнятих понад 250 чоловік.

Це означає що, як це мало місце з даними США BLS вище, ці дані, ймовірно, також страждають від упущення порогу включення.¹⁹

Найтривожніше зміщення у цих даних відбувається через різницю у розмірах країн ЄС: освітлення в пресі реструктуризації вище порога подій в невеликих країнах здається більш визначеним ніж у великих. Таким чином, представляється досить імовірним, що 100+ звільнень буде повідомлено в Люксембурзі, але менш ймовірно, в німецькій пресі. У порівнянні з даними США, результати з 2004-2005 наведені в таблиці 2. Як і з даними США, це по суті безглуздо придумати "жорсткий" номер для ЄС-15 щодо втрати робочих місць, з огляду на методологічні слабкості.²⁰ Крім того, таблиця 2 оцінює відносну важливість різних причин для промислових реструктуризацій в ЄС-15. Дві речі є абсолютно ясними: тільки комбіновані 5% від тотальної втрати робочих місць у країнах ЄС-15 - втрачені через внутрішній аутсорсинг, офшоринг та офшорний аутсорсинг, затьмарюються у порівнянні з втратою робочих місць через корпоративні банкрутства та внутрішні реструктуризації. По-друге, цей обмежений вплив зайнятості відповідаю показнику зафіксованому у Сполучених штатах.²¹

Доцільно стверджувати, що вплив зайнятості на офшоринг та офшорний аутсорсинг у ЄС-15, так само як в Сполучених Штатах, також значно перебільшений, так як дуже обмежений. ЄС-15 дані ERM пропонують два додаткових рівня відповідних емпіричних деталей, а саме специфіку сектору та країн. Розбивка ЄС-15 втрати робочих місць з офшорингу і офшорного аутсорсингу в 2004-2005 роках показує, що виробництво,²² яке складало тільки 18 % від усієї загальної зайнятості протягом 2004-2005,²³ як і раніше домінує по рівню втрати робочих місць, що становить 56 відсотків від усіх втрат робочих місць. Проте, сектори фінансових послуг, інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), а також інші, що припадають на решту 44 % робочих місць – є секторами, котрі традиційно менш схильні до впливу або не підвладні впливу міжнародної торгівлі і складають майже половину

втрата робочих місць. Ця тема розглянута у другому секторі. Розбивка даних ЄС-15 на окремі країни для збору даних щодо втрати робочих місць від офшорингу та офшорного аутсорсингу являє собою досить дійсний метод захоплення міжнародних відмінностей, оскільки дані збираються ERM, аналогічним чином з усіх-15 країн ЄС.

На малюнку 3 зображений індекс офшорингу/офшорного аутсорсингу з окремих країн ЄС-15 на момент 2004-2005 років. Індекс розраховується як відношення числа втрат робочих місць у кожній країні і загальній зайнятості в приватному секторі в країні з середнім показником по ЄС-15 за період, що дорівнює 100. Очевидно, що цифра 3 є показником інтенсивності офшорингу та офшорного аутсорсингу, що значно варіюється в межах ЄС-15, починаючи з близького до високого значення у Фінляндії до відсутності впливу в Греції та Люксембурзі. Детальні причини цих широких рамок відмінностей ЄС-15 виходять за межі даного робочого документа, але здається, що місцеві фактори конкретних країн переважають. У випадку Фінляндії, наприклад, наявність низької заробітної плати і недавнє членство у ЄС Естонії, яка має тісні культурні та мовні зв'язки з Фінляндією, як сусідня країна, може частково пояснити високу оцінку інтенсивності цієї країни. Це не виглядає як сильний взаємозв'язок інтенсивності офшорингу та офшорного аутсорсингу в окремих країнах ЄС-15 і як структурна негнучкість їх ринків праці.

Малюнок 4 (ліва вісь) показує ділянки офшорингу та офшорного аутсорсингу, інтенсивні рівні та заборгованість до ОЕСР, для законодавства про захист зайнятості в цій країні (EPL) про колективні звільнення виду, як правило, покриваються даними ERM. Як видно з найближчої горизонтальної сірої лінії тренда на малюнку 4, там немає ніякого зв'язку між цими двома змінними.

Малюнок 4 (ліва вісь) вказує на те, що навіть країни з дуже важким EPL проти колективних звільнень не уникли наслідків зайнятості офшорних і офшорного аутсорсингу. Отже, спроби захисту робочих місць від офшорингу і офшорного аутсорсингу, роблять великі тимчасові звільнення все важче і роботодавці, здається, мають дуже обмежений ефект. Це очевидна

відсутність прямого зв'язку, однак, може замаскувати відрізняючись динамічний розвиток ринку праці протягом бізнес-циклу між країнами з дуже високим рівнем вибухозахисту обладнання і тих, хто має більш низький відповідний рівень. Наприклад, в періоди циклічного розширення, компанії в країнах з дуже жорсткими EPL можуть покладатися на офшоринг або офшорний аутсорсингу в більшій мірі, ніж в країни з менш обмежувальним EPL.²⁵ Компанії в країнах з високим EPL можуть очікувати, щоб скористатися офшорингом для того, щоб уникнути ризику застрявання з "очікуючими працівниками" в разі циклічного спаду. Це означає, що вітчизняні циклічні коливання ринку праці в результаті офшорингу і офшорного аутсорсингу можуть стати більш вираженими в країнах з більш низькими рівнями EPL, як внутрішній найм. У той же час, більше робочих місць, ймовірно, буде постійно не вистачати в країнах з високим EPL, котрі будуть схильні до хронічно високого рівня безробіття, а не циклічних коливань ринку праці.

Комбінуючи варіативність країн ЄС-15 у офшорингу та офшорному аутсорсингу, через суспільне занепокоєння з приводу цього питання від опитування Eurobarometer, ²⁶ може бути показано, що не існує статистичного зв'язку між інтенсивністю офшорингу та офшорного аутсорсингу у країні. Це зображено на правій осі малюнку 4.

Відсутність взаємозв'язку між «фактами землі» та «громадською думкою» щодо офшорингу та офшорного аутсорсингу ще раз підкреслює, що походження дискусії в ЄС-15 є чисто політичними.

На закінчення слід зазначити, що принаймні одне масштабне емпіричне дослідження (Jensen, К'еркегор, і Laugesen 2006) існує для ЄС-15 країни (Данія), яка включає в себе як офшоринг / офшорний аутсорсинг та іншоринг/ інсорсинг рішення, що робить можливою оцінку "чистого ефекту зайнятості". Це дослідження показало, що для невеликої відкритої економіки, ринок праці є значно більш гнучким, ніж його сусідні країни в

Європейському Союзу, чистий ефект зайнятості перенесення виробництва рішень компаній дійсно є позитивним. Це показує, що офшоринг та офшорний аутсорсинг переважають у низько кваліфікованих робочих місцях та ІТ-секторі більше ніж компенсація іншорингу професій високого рівня у промисловості та секторах послуг.

Японські емпіричні дані

Емпіричні дані типу, використовованого для Сполучених Штатів і Європейського Союзу, здається, не доречні для Японії. Замість цього автор знаходить лише непрямі докази на основі даних по більш широким категоріям прямих іноземних інвестицій і глобальної виробничої інтеграції.

Японські компанії-виробники протягом багатьох десятиліть розширюють свою участь у глобальній, особливо у Східній Азії, мережі виробництва що концентрується на машинах і транспортному обладнанні для нафтогазового сектора. Kimura (2005) пропонує декілька японських досліджень що вважають прямі іноземні інвестиції Японії мають невеликий, але негативний ефект на внутрішню сферу виробництва. Малюнок 5 ідеально підтверджує ці докази. Він зображує внутрішню японську промислову зайнятість і зайнятість в зарубіжних філіях японських виробничих компаній. Від 2001Q2 до 2006Q1, внутрішніх японських робочих місць в промисловості скоротилося на 1,3 мільйона до 11,5 мільйона осіб, а зайнятість в обробній промисловості за кордоном збільшилася на 900000 до 2,8 млн.

Той факт, що зайнятість на китайських виробничих філіях припадає понад 60 відсотків загального зростання і до 2005 року перевершила АСЕАН-4- чітко вказує на швидке зростання Китаю, як найбільш важливого місця для трудомістких японських прямих іноземних інвестицій в секторі обробної промисловості.

Проте, дані на малюнках 5 і 6 дають лише попереднє вказівку на те, що виробництво переміщення за допомогою офшорингу і офшорного

аутсорсингу в Японії, швидше за все, відбувається або, можливо, прискорюється. Спад у вітчизняній виробничій зайнятості, можливо, стався переважно за рахунок прискорення праці та зростання продуктивності в японському виробничому секторі. Японія і Ісландія були єдиними двома країнами ОЕСР, де зростання продуктивності (вимірюється як додана вартість на одного зайнятого) у виробничому секторі було в 1995-2003 роках вище, ніж в попередній період 1990-1995 роках. З 1995 по 2003 рік, японське зростання продуктивності праці в виробничому секторі піднялось трохи вище 4% і перевершило Сполучені штати.²⁷

У той же час, швидке розширення партнерської зайнятості може бути пов'язано з необхідністю обслуговувати нові ринки, наприклад, Китай з місцевими виробничими потужностями. Така інтерпретація підтримується відносною стабільністю частки продажів японських зарубіжних виробничих філій, що йдуть назад в Японію, близько 9 % у порівнянні з 2001 роком по 2006 рік. Місцеві продажі складають переважні 70+ % від загальних філій продажу, хоча, показуючи незначне зниження, яке компенсується відносним збільшенням обсягу продажів філіями на третину країн.²⁸ В обох випадках будь-приписування спостережуваних подій внутрішньої зайнятості або офшорингу чи офшорного аутсорсингу було б помилковим.

Огляд Міністерства економіки, торгівлі і обстеження промисловості (METI 2006, 29) вказує на потенціал щодо стійкості внутрішнього японського виробництва зайнятості в офшорингу і офшорному аутсорсингу. Опитування, яке охоплює фінансовий 2003 рік показує, що переважна більшість японських виробничих компаній підтримують їх внутрішні виробничі діяльності на колишньому рівні після розширення за кордоном. Шістдесят чотири відсотки респондентів (4,440 японські компанії-виробники) стверджують, що "за кордоном продукція не впливає на внутрішню зайнятість і виробництво", а ще 19 % звітує, що "виробництво за кордоном вмістило в собі внутрішню зайнятість і виробництво продукції з високою доданою вартістю". Загалом

більше 80 % внутрішнього японського виробництва зайнятості, таким чином, здається, не залежить від розширення компаній за кордоном. Тільки 6 % компаній повідомляють, що вітчизняні заводи були закриті і зайнятість скорочується, ще 6 % що, зменшилось внутрішнє виробництво і скорочення робочих місць, але щоб уникнути закриття підприємств, в той час як решта 5 % компаній знизили вітчизняне виробництво без прямих втрат робочих місць.

Поки систематичні настрої у відповідях цього опитування не можуть бути виключеними, японські компанії можуть бути зацікавленими у приховуванні внутрішніх звільнень, опитування дозволяє припустити можливу наявність взаємозв'язку вітчизняних і зарубіжних інвестицій японських компаній, схожих на той, що Desai, Foley, та Hines (2004, 2005) знайшли для американських компаній.

Немає даних доступних для японських прямих іноземних інвестицій за межами виробничого часу, хоча METI, базується на вивченні внутрішнього зростання зайнятості і статистиці платіжного балансу; огляд Міжнародної економіки та торгівлі 2004 надійшов до висновку, що у контексті сфери послуг в цілому, як вартість виробництва і дані про зайнятість положенні професійні і ділові послуги промисловості в Японії, як у галузі на стадії зростання ... офшорний аутсорсинг Японії залишається незначним "(METI 2004, глава 1). Таким чином, даних про вплив зайнятості офшорингу і офшорного аутсорсингу в країнах ОЕСР як і раніше не вистачає. Невеликі дані, що були зібрані з найнадійніших джерел, отримані офіційні дані та здійснений моніторинг засобів масової інформації вказують на обмежений вплив на зайнятість офшорингу та офшорного аутсорсингу: лише від 4 до 5 відсотків від загального числа великомасштабних звільнень в Сполучених Штатах і ЄС-15. Проте, тільки тому, що вплив на зайнятості на офшоринг і та офшорний аутсорсинг досі був обмеженим зовсім не означає, що він не є

новими або не матиме потенційно великого впливу. У наступному розділі розглядається ця тема.

II Як багато можна отримати завдяки послугам?

Виробнича релокація, офшоринг, офшорний аутсорсинг робочих місць у виробничому секторі змінювалися протягом десятиліть (для прикладу дивитися, Lewis та Richardson 2001, Feenstra 1998, та Zeile 2003). Проте, з швидким технологічним розвитком, інвестиціями в інфраструктуру ICT, супровід зниження витрат глобального зв'язку, безперервна лібералізація торгівлі в багатьох секторах послуг (через поступове впровадження Генеральної угоди про торгівлю послугами [GATS], а також в односторонньому і двосторонньому порядку лібералізації) і поява нових постачальників з низькою заробітною платою кваліфікованої праці (переважно Індія), міжнародних закупівель IT і ICT з підтримкою бізнес-послуг, таких як відносини з клієнтами, бек-офісних послуг, а також численних професійних послуг, різко зросла. Оцінки зростання індустрії істотно відрізняються, але один з показників зростає на глобальному рівні Індійського глобального забезпечення та сектору IT-послуг. Згідно індійської IT-асоціації NASSCOM, ці доходи виростили за сукупними щорічними темпами зростання на 28 відсотків з 1999 року до більш ніж \$ 28 мільярдів з 2005 (NASSCOM 2006a).

Ця секція буде забезпечувати за словами Van Welsum та Vickery (2005), -an огляд "Зовнішніх кордонів" потенційного впливу зайнятості цього нового розвитку в невиробничі сектора послуг, в той час, коли поява поглиблення упередженості навичок в області IT зайнятості, споглядає наслідки можливої автоматизації роботи в сфері послуг.

Замір «потенційно афектованої зайнятості».

У більш ранні періоди, коли офшоринг і офшорний аутсорсинг майже виключно відбувалися в виробничому секторі, було достатньо просто кількісно оцінити потенційні наслідки зайнятості тенденції, також перегляд частки зайнятих у виробничому секторі в якості "зовнішнього кордону." У той час як будь-яке передбачення або повне зникнення зайнятості, в обробній промисловості будь-якого сектору країни ОЕСР, було б досить екстремальним, цей підхід дійсно мав значний короткостроковий політичний сенс в тому, що звільненим працівникам виробництва можна було б рекомендувати шукати роботу в нібито не впливових (і набагато більших в плані зайнятості) секторах послуг. Проте, послуги ставали все більш торгівельними ²⁹ офшоринг та офшорний аутсорсинг поширився на сектори послуг, таке просте галузеве розмежування потенційних наслідків для зайнятості може не витримати критики. Замість того, щоб ретельно вивчати, слід приділяти увагу інтенсивності використання ІТ у галузях досить різнорідних секторів послуг. Замість того, щоб використовувати секторне розмежування, як раніше, ідентифікація найбільш афектованих володінь, тобто специфічних категорій роботи через сектори є найбільш плідним підходом у наші дні. Проте, оскільки переважна більшість даних статистичних зайнятості збираються на галузевій основі, це означає, що в черговий раз дослідники стикаються зі значними труднощами збору даних.

При вивченні професійного впливу офшорингу та офшорного аутсорсингу, слід зауважити, що не одностайна думка не виникла з приводу вибору критерій, за якими вибирались професії, що постраждали від офшорингу та офшорного аутсорсингу.

- Люди тримаються робочих місць, де вони використовують ICTs для виробництва продукції;

- Ресурси можуть бути обмеженими чи переданими завдяки ICTs (ICT-підтримки торгівлі у сфері послуг);
- Робота не містить у собі високу явну інформацію щодо кодування знань (її або мало, або вона має не впливове значення);
- Робота не потребує контакту обличчя до обличчя.

Крім того, автори натхненні Bardhan та Kroll (2003) перерахувати наступні потенційно важливі критерії, у яких явно не береться до уваги наступне: (1) диференціал з високою заробітною платою з аналогічними професіями в країнах призначення; (2) низькі бар'єри налагодження; і (3) низькі вимоги соціальних мереж.

Виходячи з цих критеріїв, автори підраховали, що в 2003 році сума ідентифікувань потенційних професій склала 19,2 % від загального числа зайнятих в ЄС-15, 18,6 % в Канаді, 19,4 % в Австралії, 18,1 % в Сполучених Штатах (дані 2002 рік), і 13 % в Південній Кореї (2002 дані).³⁰ У всіх випадках, за винятком Південної Кореї, ця частка більше, ніж загальна частка зайнятих у виробничому секторі.³¹ Іншими словами, афектовані захоплення, офшорингу і офшорного аутсорсингу потенційно можуть мати дуже великий вплив на зайнятість.

Інші дослідження з використанням різних методик також отримали високі оцінки. Bardhan та Kroll (2003) розраховали 11 % зайнятості США, що належать до офшорингу у 2001 році. Garner (2004) розраховував 10 % тотальної зайнятості США, що є потенційно афектованими у 2000 році. Farrell та Rosenfeld (2005) розраховував 11 % зайнятості у сервісах, що теоретично афектовані тільки на 2% у 2000 році. Blinder (2005, 2006) прийняв гібридний секторально-професійний підхід і зосередився на розколі між особисто та безособово доставлених оцінок та послуг, які досягли 21 % зайнятості США у 2004 році і можуть бути потенційними кандидатами для офшорингу та офшорного аутсорсингу. Jensen and Kletzer (2005) прийняли просторовий кластерний підхід, де галузі промисловості і професії вельми кластерні в

Сполучених Штатах і утверджені на міжнародному торговому рівні. Вони підраховали, що 17.5 % робочих місць США де існує промисловість, є ринковими.

Levy і Murnane (2004, 2006a, 2006b) підкреслили, що для роботи офшорингу або офшорного аутсорсингу необхідно: (1) можливість виконання процесу в будь-якому місці 2) ставлення до інформації, яка може бути обмінена між клієнтом і офшорним виробником без непорозумінь, тобто вона повинна бути, в значній мірі, заснована на правилах. Вони не пропонують чисельні оцінки, але стверджують, що більшість робочих місць переміщення в майбутньому буде, як правило, на основі середніх кваліфікованих робочих місць.

Коротше кажучи, більшість оцінок зайнятості, що можуть бути порушені офшорингом та офшорним аутсорсингом, показують, що частка в секторі послуг більше, ніж в секторах обробної промисловості.

«Афектовані роботи» не означають «Втрату робочих місць» у офшорингу та офшорному аутсорсингу.

Технологічні переваги, особливо в секторі ІСТ мали важливу роль в підвищенні реалізацій послуг за останні роки. ³² Тим не менш, деякі дослідження вказують на те, що технологічні зміни щодо комп'ютерів також можуть мати інший, набагато більший і руйнівний вплив на попит на робочу силу. Автор, Katz, та Krueger (1998), Автор, Levy, та Murnane (2003), та Falk і Koebel (2004) з даними з США та Німеччини, відповідно, показують, що збільшення комп'ютерного капіталу в виробництві, тісно пов'язані з неторговим зниження попиту на низько кваліфікованих працівників і рутинні завдання.

Ця подвійна роль і одночасний вплив ІТ, що сприяє як розширенню масштабів реалізації послуг, так і збільшенню неторгового пов'язаного в знищенні низько кваліфікованих робочих місць за рахунок автоматизації,

підвищує ризик того, що офшоринг і офшорний аутсорсинг можуть бути звинувачені в перебоях ринку праці в країнах ОЕСР, і мають набагато вище їх реального впливу, не в останню чергу через складність обліку та відсутність цільового збору даних емпіричних прикладів в розділі I - тлумачення цього подвійного ефекту. Отже ризик «потенційно афектованих робочих місць» приводить до втрат робочих місць/втрати офшорингу та офшорного аутсорсингу.

Ілюстрацією цієї проблеми можуть бути поточні розробки зайнятості в США, що пов'язані з ІТ-професіями, всі дослідження перераховані вище включені до групи «потенційно афектованих професій». ³³

Таблиця 3 показує розробки зайнятості у країнах з низьким та середнім рівнем заробітної плати в США від 1999 ³⁴ до середини 2005 року, і, як можна бачити тенденції значно відрізняються. Низька заробітна плата (розумне уповноваження для низько кваліфікованих) пов'язаних з ІТ професій, які заробляють в середньому значно менше ніж середня заробітна плата в США, в таких областях, як колл-центри, введення даних, і текстовий процесор вводу, знизилась більш ніж на третину, або більш ніж на 750000 робочих місць. Проте, в той же час зайнятість в високою заробітною платою (розумне уповноваження для високої кваліфікації) пов'язаних з ІТ робочими місцями за професіями, які заробляють майже в два рази середньої заробітної плати в США, в таких областях, як розробка програмного забезпечення та мережевого адміністрування і аналізу, збільшилася на 18 %, або майже на 400000 робочих місць.³⁵

Разом чиста зайнятість у вибраних областях США пов'язаних з ІТ була знижена на 350,000 у період маскування двох різних трендів а афектованих та пов'язаних з ІТ професіях, а саме:(1) низький рівень заробітної плати / кваліфікованих робочих місць в США ІТ зникає швидше, ніж навіть для синього комірця США в виробничому секторі робочих місць; ³⁶(2) з високим рівнем заробітної плати / кваліфікованості, пов'язаних з ІТ робочих місць

продовжують створюватися в темпі п'ять-шість разів швидше, ніж зростання загальної робочої сили. ³⁷

Цей висновок призводить до двох додаткових тем. По-перше, неможливо зразу оцінити зниження заробітної плати/навичок у зайнятості обумовленій офшорингом та офшорним аутсорсингом і точно технологічними інноваціями. Проте, взявши до уваги результати з розділу I, а також такі чинники як загальний зріст продуктивності в сфері послуг ³⁸ США, в період цього посилення на поглиблення ІТ-капіталу, виглядає як домінування останнього.³⁹

Багато ІТ-професій у США виглядають втраченими скоріше завдяки технологічним інноваціям, ніж офшорингу чи офшорному аутсорсингу. Таблиця 3 показує що це цілком можливо для високої заробітної плати/кваліфікованих робочих місць, які будуть широко розцінені як "вплив офшорних і офшорного аутсорсингу", зберігаючи при цьому швидке зростання зайнятості. Проте, дивлячись на конкретні категорії з високою заробітною платою / фахівцям із зайнятості в США пов'язаних з ІТ, комп'ютерним програмістам ⁴⁰ довелося зазнати значних чистих знижень більш ніж на чверть у сфері зайнятості. В той же час, вищі заробітні плати у програмних інженерів ⁴¹ зазнали значного збільшення, більш ніж на 50 %, і в США ніколи не було так багато інженерів, як зараз (дані 2005 року).

Згодом можна припустити, що принаймні частина цього зростання зайнятості в вищих заробітних платах/кваліфікаціях США, пов'язаних з ІТ професіями може бути результатом іншорингу і офшорного інсорсингу (дивитись малюнок 2) цього типу вузькоспеціалізованих робіт в США з інших країн. Як не дивно, такий сценарій створив б позитивний вплив на зайнятість в цих вищих рівнях заробітної плати / кваліфікованих професій від того, що вони потенційно можуть бути афектовані на офшоринг та офшорний аутсорсинг. Перспектива загального підвищення зайнятості можливості в професії, які

постраждали від офшорингу і офшорного аутсорсингу також знаходиться в Amiti and Wei (2005, 2006), які використовують різні дані.

Згідно Таблиці 3, значний зсув в сфері зайнятості афеткований ІСТ-інтенсивними володіннями, що можуть потенційно вплинути на офшоринг та офшорний інсорсинг. Втрата роботи є найбільшою серед низької заробітної плати/навичок і навіть серед високої, проте як створення робочих місць популярне серед найвищої заробітної плати/кваліфікацій. Це не означає що місця з найвищою заробітною платою/кваліфікаціями не залежать від офшорингу та офшорного інсорсингу. Деякі дані свідчать про те, що такі професії, які з точки зору можливостей зайнятості ефективно були несприйнятливі до бізнес-циклу, тепер, можливо, стали набагато більш циклічними, ніж під час попередніх бізнес-циклів (як показано на малюнку 7).

На малюнку показано, як рівень безробіття серед США, пов'язаних з ІТ професіях під час рецесії 1991 року ніколи не сягав вище 4 %, а до 2000 року були в цілому менше половини загального безробіття в США і близько до суті повної зайнятості (з урахуванням невеликої кількості перехідного безробіття). Проте, під час американської рецесії 2001 року, безробіття в США, пов'язане з ІТ професіями не тільки виросло до безпрецедентно високого рівня, але насправді піднялося вище загального рівня безробіття. Згодом воно різко скоротилося, і в 2004-2005 роках знову досягло свого історичного рівня повної зайнятості приблизно 2 %.

Скільки проколів у безробітті в професіях сфери ІТ пов'язано зі зростанням товарності, офшорингу та офшорного аутсорсингу, а скільки пов'язано через недостатньо кваліфікованих людей, що вступають в ці заняття під час ІТ-буму кінця 90х і під час спаду, це число, котре не може бути негайно визначене. Малюнок 7 припускає, що професії пов'язані з ІТ, навіть з високою заробітною платою/кваліфікацією, які бути не зачеплені безробіттям

можуть зіткнутися з «нормальним ринком праці», де короткострокові періоди безробіття не можуть бути виключені під час періоду рецесії. ⁴²

Така інтерпретація даних, що ринок праці для ІТ-професій, починає поводитися скоріше як звичайний циклічний ринок праці, частково в результаті збільшення торгівельності пов'язаною з ІТ-сервісами, що відповідає опису в Bhagwati, Panagariya і Srinivasan (2004), серед іншого, офшоринг і офшорний аутсорсинг є просто розширеннями торгівлі в нових областях. Дійсно, багато висококваліфікованих ІТ-працівників, в Сполучених Штатах з 2000 року зіткнулися з "новою ситуацією" можливого короткострокового безробіття. Проте, цю групу, ймовірно, слід розглядати як введення ситуації "нормального ринку праці обставин", а не ту, де можливості працевлаштування неминучі і назавжди зникають.

Збільшення товарності як крок на шляху до автоматизації?

Подвійна роль ІТ як полегшення торгівлі і зрушення низько кваліфікаційної зайнятості, вказує на подальший майбутній вплив на сектора послуг зайнятості - автоматизацію. Levy and Murnane (2006) зробили висновок, що "принаймні на даний момент, існує сильне перекриття між завданнями під загрозою глобалізації та робочими місця під загрозою комп'ютеризованої роботи ". Погоджуючись з цим висновком, як довго це перекриття робіт буде офшорним чи офшорно аутсорсинговим, і автоматизація залишиться кроком перед тим як повністю візьме всю роботу на себе.

As Levy and Murnane (2004, 2006) наголосили, що найбільш важливі завдання що виконує сервіс-сектор стають все більш торговими і мають можливість офшорингу та офшорного аутсорсингу, можуть бути названі рядом простих правил, а також комп'ютер може замінити людину в обробці інформації та виконанні завдань. Проте, може бути доцільним, щоб почати перегляд офшорингу і офшорного аутсорсингу лише як тимчасовий проміжний етап перед багатьма з цих завдань, що повністю автоматизовані. Навіть

найдешевша людська праця не може реально конкурувати з найдешевшою робочою силою всіх, а власне самих комп'ютерів.

Дослідження IBM and Datamonitor ⁴³ вказують на те, що середні витрати на взаємодію з клієнтами (для, наприклад, звернення до представника компанії) коштують близько \$ 6, якщо приймаюча працівника компанія знаходиться в країні з високою заробітною платою. Такі офшорні послуги (як, наприклад, колл-центри) знижують витрати на 50% з 3 млн взаємодією. Проте, покладаючись замість електронної пошти на основі спілкування зберігає ще, можливо, 10 % на витрати, в порівнянні з витратами на агентів багатого світу. Проте, використовуючи навіть більше, щоб замінити людей у впровадженні інтерактивних послуг голосового відповіді, автоматизована мова розпізнається, або веб-інтерфейс самообслуговування знижує витрати до 90 %. У той час коли відбувається економія витрат праці, що належить офшорингу та офшорного інсорсингу з багаті країни, наприклад, Індії, ці заощадження не будуть великими завдяки економії компаній, що частково або повністю спираються на комп'ютери, щоб здійснити взаємодію. З розвитком технології розпізнавання мови, представляється можливим, що все більше число компаній будуть перемикатися на автоматизовані комп'ютерні відносини з клієнтами, ⁴⁴ що робить офшоринг і офшорний аутсорсинг для таких завдань просто серединою.

Це не означає що зайнятість у країнах для офшорингу та офшорного аутсорсингу, стикається з безпосереднім великомасштабним ефектом від автоматизації завдань обслуговування, але це вказує на необхідний поріг навичок для володіння «безпечною роботою», в країнах з високим рівнем заробітної плати, обумовлених зростанням офшорингу, офшорного аутсорсингу та ІТ. Чи будуть технології в майбутньому також підвищувати поріг навичок для робочих місць, що не можуть бути автоматизованими в сфері послуг, отже є потенційними прибутковими кандидатами для офшорингу та офшорного аутсорсингу? Офшорні напрямки послуг, теж

мають постійно вдосконалювати свою майстерність та рівень своїх працівників і не можуть сподіватися покладатися головним чином на розширення низькооплачуваних робочих сил в якості основного оскарження.

Це може в довгостроковій перспективі зробити деякий вплив зайнятості на азіатські країни, про які піде мова в розділі III. В цілому, розділ II показав що володіння потенційно афектованим офшорингом та офшорним аутсорсингом становлять дуже велику частку зайнятості в країнах ОЕСР.

III Вплив на розробку Азії

Вплив на розробку Азії висвітлюється в розділах I та II у трьох основних областях: (1) прямий вплив зайнятості на релокації виробництва офшорингу та офшорного аутсорсингу; (2) збільшення реалізації послуг і супутнього зміщення навичок; і (3) зменшення талантів в розвиваючихся країнах Азії.

Прямий вплив зайнятості

Розділ I показав, що виробничі релокації, а також офшоринг та офшорний аутсорсинг мали лише незначний вплив на ринки праці країн ОЕСР. Зворотною стороною медалі, є те, що потенціал країн у Азії не бачив великого напливу таких робочих місць. Навіть з урахуванням більш затратного виробництва у країнах-одержувачах (дивитися Farrell and Rosenfeld 2005), кількість звершених робочих місць у країнах походження є настільки відносно низькою, що величина робочих місць є дуже великою з точки зору країн-одержувачів. Міжнародна організація праці (ILO 2006, 23) занотувала, що вся робоча сила індійської ІТ-індустрії, що буде показана нижче, далека від всієї роботи в мультинаціональних компаніях – і приходилась лише на два десятих відсотка всієї робочої сили країни. Крім того, майже вся економія коштів з офшорингу та офшорного аутсорсингу, як правило, відбувається за рахунок відмінностей у заробітній платі, існує верхня межа що показує наскільки інтенсивною може стати продукція з низькою заробітною платою, по відношенню до продукції в рідній країні, і в

той же час представляє собою прибуткове бізнес-рішення. І з великим числом співробітників зі спочатку низькою заробітною платою країни призначення, компанії будуть ще більш чутливі до підвищення витрат на оплату праці.

Коротше кажучи, зсув економіки вбік у Азії не буде широким і не отримає значного підвищення зайнятості від офшорингу чи офшорного аутсорсингу. Навіть у Індії, на сьогоднішній день найпривабливішим пунктом призначення для офшорингу, офшорного аутсорсингу, та ІТ-професій, економіка фокусується на майбутніх прямих вигодах від офшорингу та офшорного аутсорсингу, що не досягли стрімкого зростання.⁴⁵

Згідно з NASSCOM (2006a),⁴⁶ та Асоціації торгівлі ІТ Індії, промислова зайнятість зросла від 284000 у фіскальному 1999-2000 роках до 1287000 в фіскальному 2005-2006 роках в розмірі приблизно 200 000 чоловік за рік.⁴⁷ Частина цього зростання зайнятості була б для обслуговування невеликою, але зростання внутрішнього індійського ринку ІТ, мала значне місце у володіннях орієнтованих на експорт. NASSCOM звітує, що у фіскальному 2005 році експорт складав 17.7 мільярдів доларів всіх ІТ-послуг, а доходи програмного забезпечення сягнули 22 мільярда доларів, або більше 80%.

Найбільш важливо, хоча статистика індійських ІТ-секторів послуг (малюнок 8) показує найбільше зростання у секторі експорту індійських ІТ-послуг, як результат досить успішного зростання корінних індійських компаній таких як - Tata Consulting Systems, Infosys, Wipro, та Satyam на вершині цієї четвірки – а не переміщення локацій до іноземних компаній.

Звичайно, таке володіння розмежуванням між вітчизняними та іноземними власниками надзвичайно глобалізується і динамічна галузь це тільки знімок: індійські ІТ-компанії постійно купуються і продаються через кордони. Наприклад, в листопаді 2004 року GE продала свою дочірню компанію індійської технології обслуговування, GECIS,⁴⁹ в той час як у квітні 2004

року IBM купила індійський колл-центр і бек-офіс постачальника електронних послуг Daksh за \$ 150 million.⁵⁰ Маючи це на увазі застереження, можна побачити на малюнку 8, що індійські компанії домінують у найбільших ІТ-послугах включених у сегмент, в той час як іноземні мультинаціональні компанії ⁵¹ більші у невеликих бізнес-процесах аутсорсингу (BPO) сегменту ІТ-послуг. Якщо припустити, що місцеві індійські компанії ІТ-послуг домінують на внутрішньому індійському ринку, цифра 8 вказує на те, що тільки близько 23 % зайнятості в секторі ІТ-послуг є індійською з іноземними мультинаціональними вкладками.⁵² Крім того, зв'язок між (малюнок 8) доходами експорту і зайнятістю не обов'язково близький один до одного. З оглядом на припущення, що капітал транснаціональних компаній є більшим, ніж місцевих індійських стартап компаній, малюнок 8 представляє оцінку розподілу зайнятості в Індії. Проте, спекуюючи далі про те, яка частка приблизно з 23 % індійської зайнятості ІТ-сектора з іноземними міжнародними компаніями є результатом переміщення робочих місць, офшорингу і офшорного аутсорсингу, і яку частку від розширення своїх індійських операцій інтегрували в глобальному масштабі, буде цілком марною без додаткових даних. Це є очевидно, що величезний успіх зайнятості в останні роки індійського ІТ-сектору є результатом вітчизняних підприємств, а не іноземних транснаціональних корпорацій, для яких були привабливими «індійські переваги», високий рівень кваліфікації та професійні англійські навички. Термін «вітчизняні підприємці» повинен мати відповідну кваліфікацію, беручи на увазі велику кількість повернення з індійського сектору, базованого в США, що надали зростання внутрішній індійській ІТ-індустрії. ⁵³

Міжнародні, конкурентоспроможні і орієнтовані на експорт індійські ІТ-індустрії з'явилися у 1990-тих роках в широкому кліматі внутрішньої економічної лібералізації, і отже на відміну від інших секторів, індійська економіка дуже легко регулюється. Промисловість що зосереджена у великих індійських мегаполісах, переважно у Бангалорі, Хайдарабаді, Ченнаї, Делі і

Мумбаї. Багато «кампусів» ІТ-компаній мають інфраструктуру (надійне енергопостачання, дороги і телекомунікації) набагато вищу у прилеглих районах, близько до традиційної орієнтованої на експорт «спеціальної економічної зони».⁵⁵ Тому дуже мало ймовірно, що такі "кампуси" міг би процвітав за межами цих мегаполісів, ⁵⁶ тому що там кваліфікована праця існує у великих кількостях. Таким чином, обмежена релокація офшорингу та офшорного аутсорсингу у великі мегаполіси індійської індустрії, припускає що в країнах Азії зайнятість буде суттєво відрізнятися від виробничого сектору з 1960 року.

У той час як більш широкі вигоди розвитку зростання масштабу ІТ-сфери послуг передбачались в Індії, за останні роки десятки тисяч робочих місць будуть актуальними для будь-якої економіки, результати у вставці 2, переконливо свідчать, що ІТ-сектор як експортний сектор поодиноці не може гарантувати великих успіхів роботи у виробництві, навіть якщо він стане експортером цих нових великих торговельних послуг. Вплив зайнятості ІТ-послуг буде схожий на виробництво тільки за рахунок використання ІТ-послуг, що були розширені на інші частини вітчизняних азіатських економік.

Внутрішнє використання ІТ-послуг у Азії потрібно так як найбільші мультинаціональні провайдери ІТ-послуг з Азії - Tata Consulting Systems, Wipro, and Infosys, продовжують зростати на нових ринках повторюючи глобальну бізнес-модель конкурентів з країн ОЕСР. Це означає, що ІТ-компанії в результаті своїх успіхів будуть розширювати свою діяльність і комерційну присутність за межами своїх країн. Вставка 2 передбачає, що комерційна присутність за кордоном є заміною, а не доповненням в секторі ІТ-послуг. Отже, успішні зарубіжні експансії вітчизняних транснаціональних ІТ-сервісних компаній, таких як Wipro чи Infosys будуть розширювати свою комерційну присутність і роботу в країнах ОЕСР, представлять країни Азії з побоюванням нарахування у вітчизняній економіці в епоху глобалізації(не довше) повного доходу від капіталу і використання праці в ІТ-секторі.

Збільшення реалізації послуг і супроводження розширення зміщених навичок

Це продемонстровано у другому секторі, як саме технологія сприяла реалізації, офшорингу та офшорному аутсорсингу, і ймовірному усуненню багатьох низько кваліфікованих робочих місць за рахунок триваючої автоматизації. У той час як це збільшує продуктивність праці і, отже, підвищення добробуту в довгостроковій перспективі, відповідний ухил кваліфікації в сфері послуг має дистрибутивні наслідки в тому, що він може обмежити доступ деяких груп до розширення «економічного пирога».

Цитата з профспілки індійських банківських службовців на початку цього робочого документа ілюструє те, що реалізація може вплинути на досі не зачеплені (захищені) професії і послуги сектора в розвитку ринків праці в Азії в чому схожий з тим, що трапилося з США, з ІТ професіями. Таким чином, цю нову реалізацію можна розглядати як функціональний еквівалент переговорів законодавчої лібералізації за рахунок внутрішніх реформ і Світової організації торгівлі (СОТ).⁵⁷ Можливе зниження доступності деяких низько кваліфікованих робочих місць обслуговування, або більш реалістично менш різке збільшення зростання їх-представлятиме проблему для деяких країн Азії, де дуже великі частини робочої сили, як і раніше зайняті в сільському господарстві (малюнок 9). Це особливо важливо, тому що вражаюче зростання китайської обробної промисловості трудомістке в останні роки має обмежений потенціал для великомасштабних рухів з зайнятості в сільському господарстві і в низько кваліфікованому виробництві для інших азіатських країн.

Вставка 2

Потенціальний вплив GATS на ІТ-послуги

Генеральна угода про торгівлю послугами (GATS) являє собою особливо важливу частину Doha Round в рамках переговорів СОТ, які на момент написання були "в сплячці" перед невизначеним майбутнім. Хоча цей робочий документ фокусується на ринку праці, доречно коротко розглянути який вплив вже має GATS на торгівлю послугами та вплив, і який вплив він може мати. Два з чотирьох режимів постачання послуг визначені в GATS1 (режими 3 і 4) здійснюють прямий вплив на ринки праці країн-учасників.

До сих пір зобов'язання, прийняті в рамках GATS, були значно глибшим і лібералізації в режимі 3 (Комерційна присутність), ніж в режимі 1 (транскордонна торгівля). Ця ситуація призвела Mattoo and Wunsch (2004, 16) зробити висновок про те, що взагалі кажучи, "у поточний ринок відкриття особливості GATS емулювали іноземні інвестиції, замість того, щоб дозволити торгівлю в традиційному прикордонному сенсі". З огляду на те, що традиційно переважна частка послуг розглядалася як не зовнішньо торгові товари, більш глибока лібералізація в режимі 3 (і 4), наприклад, відкриваючи для прямих іноземних інвестицій в секторах послуг, більш переважна, якщо дивитися з перспективи більшої ефективності підвищення економічного впливу GATS. Якщо країни дійсно хочуть поліпшити продуктивність праці в своїх внутрішніх секторах послуг через GATS, режим 3 лібералізації б майже завжди має набагато більший ефект, ніж перший режим лібералізації.

Проте з огляду на факт, що ІТ-послуги за останні роки зазнали технології торговельної революції, наведене вище твердження є вірним для сектору ізоляції? Звичайно, адже глобальний режим торгівлі 1, пов'язаних з ІТ послугами різко зріс за останні роки.? Проте, глобальна торгівля в режимі 3 ІТ-послуги, також змінилася, і якщо так, то наскільки?

Це добре встановлений емпіричний факт в Сполучених Штатах (єдина країна, для яких порівняльні дані по загальній торгівлі послугами в обох режимах 1 і 3 доступні протягом більш тривалого періоду), що при розгляді послуг в цілому, режиму 3 торгівлі, апроксимується продажу послуг через більшість іноземних філій? В останні роки значно випередили традиційний режим 1 прикордонного експорту. У 2004 році останній режим доступних даних 3 в \$ 490 млрд, повністю на 50 відсотків більше, ніж в режимі 1 торгівлі (328 млрд доларів) для всіх послуг, разом узятих. Відповідний "США імпорт сторони сягнув цифри в 2004 році 257 мільярдів \$ в режимі 1 та 387 \$ млрд в режимі 3.

Відтворення порівняльні дані для режимів 1 і 3 в торгівлі, пов'язаних з ІТ послуг тільки вельми проблематично, враховуючи загальний недолік таких даних і заклопотаність з приводу конфіденційності відповідачем, коли країни не збирали їх. Знову ж, Сполучені Штати є єдиною країною, з відповідними даними для обох режимів 1 і 3, і навіть тут, побудувавши всеосяжних часових рядів важко, через випадки придушення даних в Бюро економічного аналізу США.

Вставка 1 робить спробу порівняти торгівлю США в області ІТ-послуг, що пов'язані з режимами 1 і 3. Цифра порівнянна з режимом США 1 прикордонної торгівлі в "комп'ютерних та інформаційних послугах» порівнює його з 3 режими торгівлі (продажу по США більшість іноземних філій [MOFA] і іноземним контрольним пакетом акцій американських філій [MOUSA]). Дві речі виходять поза малюнок. Перша, описує торговельну революцію в ІТ-послугах США потрібним стандартів. По-друге, в той час як послідовність даних для режиму 3 є "надзвичайно плямиста," абсолютно очевидно, що величина режиму торгівлі 3 США в області ІТ-послуг, пов'язаних значно вище, ніж прикордонному режим 1 торгівлі. Для експорту США в 2004 році, співвідношення близьке до 9: 1, в той час як для США співвідношення імпорту становить приблизно 3,5: 1. У порівнянні із загальним обсягом послуг з співвідношенням

1. (1) транскордонна торгівля, (2) споживання за кордоном, (3) комерційної присутності, і (4) присутність фізичних осіб.
2. СОТ(2001) Різниця між режимами 3 і 4 часто дещо розмиті, і, отже, це твердження вірне, відносно в режимі 1, для обох режимів 3 і 4.
3. За даними балансу IMF's платіжних статистик (жовтень 2006) загальний обсяг глобального експорту з 108 звітів країн вузьких "комп'ютерних та інформаційних послуг" досяг \$ 95 млрд в 2005 році більш ніж удвічі з 2000 року
4. Більшість наявних даних відмінності між "зарубіжних філій", які вимагають більш ніж на 10 відсотків (іноземної) власності, і «більшість іноземних філій», які вимагають 50 або більше відсотків.
5. Тільки у 1996 році режим США продажі у сфері послуг перевищили 1 режим експорту. Джерело: Bureau of Economic Analysis, table B, www.bea.gov/bea/di/1006serv/tabB.xls (accessed December 22, 2006).
6. Вставка 1 взята з презентації UNCTAD/ILO/OECD щодо ІТ та розвитку. 5 грудня 2006 г. Все включено дані взяті з американського Бюро економічного аналізу найбільш останніх даних про торгівлю та послуги.
Зверніть увагу, що торговий режим 1 на цьому малюнку включає в себе як дочірню, так і безпартійного торгівлю.

Вставка 2(продовження)

всього в 1,5: 1, в ІТ секторі послуг США , таким чином, набагато більше залежить, як від імпорту і експорту сторін з питання режиму 3 обслуговування торгівлі.

Це має кілька наслідків. По-перше, відносна стабільність прикордонного режиму 1 торгівлі комп'ютерних та інформаційних послуг в порівнянні з більш великими, і зростанням торгівлі 3 режиму передбачає два взаємозамінні компоненти, для яких надзвичайно важливо-як експорт, так і імпорт США.

По-друге, коли режим 3 залишається домінуючим каналом для імпорту і експорту в службах США, пов'язаних з ІТ сектором, це ще раз говорить про те, що іноземні постачальники ІТ-послуг, пов'язаних на американському ринку повинні продовжувати розширювати свою комерційну присутність в Сполучених Штатах, так само, як і фірми ІТ-послуг США зробили в їх своїми зовнішніми ринками. Це ще раз вказує на ситуацію, коли країни базують нових транснаціональних постачальників, пов'язаних з ІТ послугами, такі як Індія в випадках Wipro, Tata Consulting Systems, або Infosys, не продовжуватимуть накопичуватися ту саму частку в загальному обсязі доходів від капіталу і робочої сили, використовуваної в сфері послуг ІТ, як і раніше, якщо важкий акцент на експорті підтримується.

По-третє, домінування 3 режиму торгівлі в США, пов'язаних з ІТ торгівлі послугами передбачає, що навіть якщо Doha Round успішно прийшов до висновку, яким він виглядає зараз, він може не мати великого значення для торгівлі в секторі ІТ-послуг. Тільки нові зусилля членів СОТ забезпечують інвестиції та стабільності прав, таким чином, розширення режиму роботи 3 торгівлі в ІТ-послуг матимуть бажані торгові підвищення ефектів. Прориви в інших окремих секторів послуг можуть поліпшити перспективи додаткових переваг в цих секторах теж.

Малюнок 1 Комп'ютерні та інформаційні послуги, режими США 1 і 3 (1994-2004)

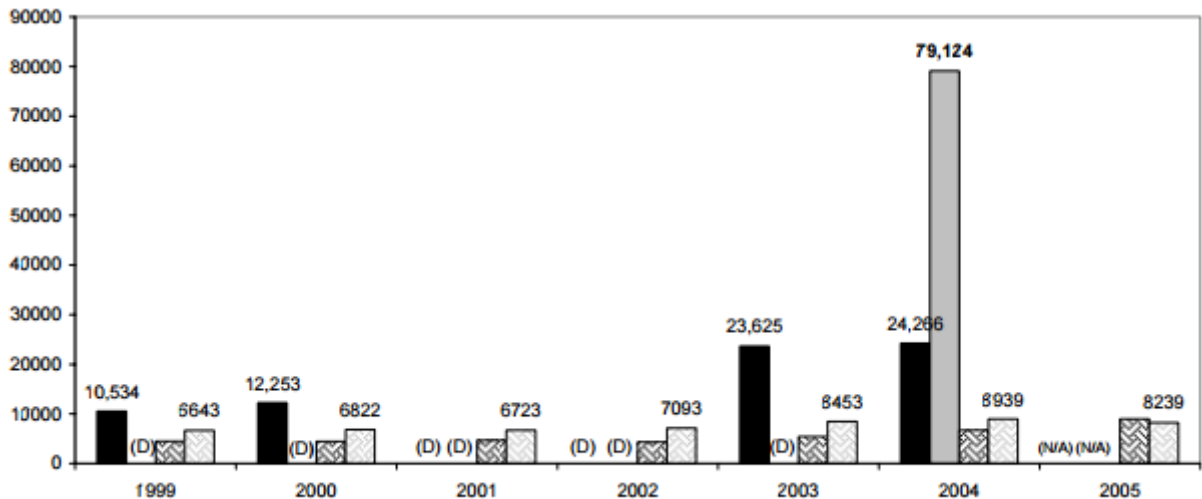
(мільйони доларів)

Режим 3 Продаж послуг особам США іноземними багатонаціональними підприємствами у індустрії ІТ-сервісів через небанківський MOUSAs

Режим 3 Продаж послуг особам США іноземними багатонаціональними підприємствами у індустрії ІТ-сервісів через небанківський MOFAs

Режим 1: Загальний Транскордонний імпорт комп'ютерних та інформаційних послуг

Режим 1: Загальна Транскордонний Експорт комп'ютерних та інформаційних послуг

Примітка: вказує на те, що дані були стримані з міркувань конфіденційності. "галузь ІТ-послуг" визначається як сума "Програмного забезпечення видавництва", "Інтернет-провайдери, веб-пошукові портали, послуги з обробки даних, інтернет-публікації і мовлення, а також інші інформаційні послуги" і "Проектування комп'ютерних систем і пов'язаних з ними послуг."

N / A = немає MOFAs = більшість іноземних філій MOUSAs = більшість філій належать США

Джерело: US Bureau of Economic Analysis, Trade in Services, tables at www.bea.gov/bea/di/intiserv.htm.

Крім того, прискорення зміщення навичок в служби зайнятості буде представляти загрозу для сил істотних некваліфікованих робітників в ряді країн Азії, що розвиваються (малюнок 10).

Будь-яке зниження зайнятості розвитку робочих сил Азії, що випливають із збільшення товарності і автоматизації послуг підвищують ризик того, що регіон може не уникнути того, що для більшості країн Східної Азії, було періодом "з більш низькими темпами зростання еластичності зайнятості" (у відсотках збільшення зайнятості, пов'язаної зі збільшенням на 1 процентний пункт зростання ВВП) в 1990-і роки в порівнянні з більш ранніми періодами.⁵⁸ Якщо уповільнення темпів зростання зайнятості в Середній Азії поглибитися, регіону буде все важче скористатися всіма економічними вигодами від його зростаючої робочої сили в майбутньому десятилітті, де мільйони молодих людей будуть продовжувати входити в регіональні ринки праці. Наприклад, припускаючи рівень постійної робочої сили 2003 року для населення з 15 до 64 років (доступно у ADB 2005), а потім використати середні статистичні прогнози ООН з Базис даних перспективи світового населення (esa.un.org), Індія стикається збільшення своєї робочої сили на приголомшливі 90,7 мільйонів протягом десятиліття 2005-2015 років, Китай стикається з 56,4 млн, Індонезія 15,3 млн, В'єтнам 9 млн, на Філіппінах - 8,3 млн, 3 млн - Таїланд, і Малайзія на 2,5 млн.

В цілому, реалізації послуг і технологічних інновацій, і пов'язаних з ними навичок зміщення ризиків може скоротити можливості для азійських країн для досягнення широкої основи, слідом, зростання політичної стабілізації зайнятості в майбутньому.

Розвантажувати конкурентоздатний басейн навичок занадто рано?

Навіть якщо прямі наслідки зайнятості офшорингу і офшорного аутсорсингу не були драматичними в загальному обсязі для азійських країн, попит, особливо для кваліфікованих фахівців і керівників середнього менеджменту

збільшився. Farrell and Rosenfeld (2005) вважають, що іноземні транснаціональні корпорації, як правило, використовують більш ніж в два рази щодо відношення середньої ланки до агентів служби початкового рівня в офшорних зонах, ніж в операціях у їхній рідній країні.⁵⁹ Тому не дивно що ця група робітників відчула швидке зростання заробітної плати за останні роки, ⁶⁰ і більшість транснаціональних корпорацій, а також місцевих компаній в Індії, почали скаржитися на витрати на збереження цієї найважливішої групи співробітників.⁶¹ NASSCOM-McKinsey (2005) прогнозує потенціал 500000 дефіциту кваліфікованих індійських співробітників до 2010 року, якщо поточні темпи зростання збережуться.

Проте, незважаючи на велику кількість заголовків, декілька досліджень показують, що кількість висококваліфікованих працівників в Індії чи в інших місцях, котрі будуть працювати над сприянням багатонаціонального розвитку ОЕСР, ймовірно що будь-яка місцева компанія в конкуренції з ними буде значно меншою, ніж гадає більшість.

Наприклад, McKinsey Global Institute (2005), на основі співбесід з мультинаціональними професіоналами в трудових ресурсах, агентствами трудових ресурсів, та керівниками, вважають, що лише 13% випускників країн з низьким рівнем заробітної плати можуть підходити для роботи в мультинаціональних компаніях. ⁶² Серед азіатських країн, охоплені тільки 10 % китайських інженерів, наприклад, потенційні найми, піднявшись до 20 % інженерів на Філіппінах, 25 % в Індії, і 35 % в Малайзії. Agarwal (2006) вважає, що показник зросте до 40 % випускників Індії які непродуктивно використовуються і показує, що країна дійсно має рівень безробіття, який піднімається з рівнем освіти.

Проте, ОЕСР (2006b) робить це в умовах несприятливої демографічної атмосфери, країни, що розвиваються створюють умови для висококваліфікованих працівників іммігрувати в країнах ОЕСР. Таким чином, незважаючи на тенденцію для багатьох країн ОЕСР все більшого

обмеження в цілому рівні імміграції, ця протилежність має місце для висококваліфікованих людей.

Kirkegaard (2005b) знаходить докази з візових програм якості США H-1B, що вимагають від абітурієнтів як мінімум ступінь бакалавра. Інтенсивні користувачі цієї програми в ІТ-секторі складають велику групу висококваліфікованих емігрантів, що істотно вища ніж у США. ⁶⁴ Ці компанії платять премію цим іноземним абітурієнтам для ринку праці США, ймовірно, за володіння унікальним набором навичок. Це вказує, що глобальний ринок праці завдяки висококваліфікованим працівникам зростає.

Таким чином, можна констатувати, що не тільки наявний резерв талантів у багатьох країнах, що розвиваються в Азії значно менший, ніж багато хто вважав би, засновані на цифрах варіанти розширюють можливості для багатьох висококваліфікованих людей, щоб перейти до країн ОЕСР, щоб заробити набагато вищу зарплату ніж це було б можливо в їх рідних країнах.

Freeman (2006) ілюструє цю проблему «на іншій стороні» коли він лаконічно спростовує побоювання, що насувається висококваліфікованої дефіцит робочої сили в Сполучених Штатах, виділивши необхідність поглянути на глобальні поставки висококваліфікованих працівників:

Урок з 1990-х років щодо збільшення зайнятості наукових і інженерних працівників цілком ясний: якщо економіка США вимагає більше висококваліфікованих працівників в період повільного прогнозованого зростання робочої сили, це може збільшити поставки іммігрантів в областях зростаючого попиту на робочу силу, як це було в 1990-ті роки. Поставка високоосвіченої робочої сили за кордоном, багато з яких в науці і техніці, наводить на думку, що до тих пір, поки США є привабливим місцем для роботи і відкритим для імміграції, країна не буде відчувати брак в науці та інженерних кадрах "(Freeman 2006, 15).

Очевидно, що вже простежується позитивний вплив на значення заробітної плати для висококваліфікованих працівників⁽⁶⁰⁾ і багатонаціональні компанії платять велику премію. Згодом, мізерні наявності талантів(ті, що не мають бажання стати підприємцями) можуть головним чином шукати роботу в багатонаціональних компаніях. Для того, щоб уникнути сценарію, де доступні кваліфіковані фахівці і менеджери середньої ланки "поза

внутрішнім ринком" через свої виняткові глобальні можливості для працевлаштування в багатонаціональні компанії або за кордон, азіатські країни повинні швидко підняти кількість і якість вищої освіти. Таке поліпшення має бути зроблено в системах вітчизняної освіти. Відправка студентів закордон для отримання стипендій не буде мати бажаного впливу, так як багато студентів не захочуть повернутися через можливості зайнятості у країнах ОЕСР. Проте, як показано на прикладі індійської діаспори, чие часткове повернення до Індії дало величезне збільшення для індійської ІТ-індустрії, роблячи більше талантів доступними в домашніх умовах ніколи не повинно бути за рахунок запобігання висококваліфікованим людям покинути країну.

Проте, динамічне внутрішнє бізнес-середовище привабити таланти – внутрішні чи закордонні – для релокації мають бути створеними.

У світовій економіці все частіше характеризується торгівельність послуг і подальший зсув навичок на користь висококваліфікованих робітників, таке середовище матиме вирішальне значення для створення можливості для зростання вітчизняні азіатські сервісні компанії, що здатні конкурувати з глобальними транснаціональними компаніями. Ігнорування індійських ІТ-основ лише протягом хвилини і дивлячись на списки ЮНКДАТ, найбільшої розробки ING-світових транснаціональних корпорації, ⁶⁶ стає ясно, що до сих пір жодна країна, що розвивається не породила будь-яких істотних мультинаціональних компаній поза виробничого сектора і чинного уряду у перспективі монополій.

Така потенціальна нездатність утворена через швидке зростання заробітної плати для кваліфікованих фахівців, розробка азіатських країн для створення успішних компаній на міжнародному рівні в найбільш швидко зростаючих секторах світової економіки сама по собі тривожна. Нажаль потрібно очікувати забезпечення основи для продовження закликів до протекціонізму у сфері послуг, не зважаючи на те, що індійський досвід внутрішніх компаній

у відкритій конкуренції з транснаціональними компаніями, які забезпечують найбільший ефект зайнятості (малюнок 8) і може шкідливо вплинути на перспективи глобальних і двосторонніх торгових переговорів.⁶⁷ Такі заклики протекціонізму є дзеркалом поведінки багатьох спеціальних груп, особливо землеробів у ОЕСР.

Крім того, все більш і більш нерівний доступ до "можливостей на глобальному рівні інтеграції економіки" вказує ухил розширення навичок для обслуговування професій і секторів, а також швидкого зростання заробітної плати для висококваліфікованих фахівців у багатьох країнах зростає.⁶⁸ З більшістю висококваліфікованою зайнятістю у сфері послуг, швидше за все, відбудеться в міських районах, таких, як відбувається в Індії, гетерогенні азійські країни стикаються з додатковим розподільчим ризиком економічного розвитку що стає все більш нерівномірним в географічному плані. Цей однобокий розвиток може погіршити тип політичної стабільності, як, наприклад, в Таїланді, де виразно економічно розвинені капітали / столичні регіони проти слаборозвинених зовнішніх областей.

IV. Висновки та заключні зауваження

Цей огляд спробував зібрати наявні емпіричні дані з основних країн ОЕСР, щоб визначити ступінь перенесення виробництва, офшорингу та офшорного аутсорсингу на своїх ринках праці. В огляді можна спостерігати трирівневу ієрархію наявних емпіричних даних. Неповні докази у США та ЄС-15 вказують на те, що це явище мало лише незначний вплив з меншими витратами ніж на 5 % великих звільнень в 2004-2005 роках, що припадає на нього.

В ЄС-15, більшість звільнень все ще мають місце у виробничому секторі, хоча 44% в даний час відбуваються в сфері послуг. Існують значні відмінності в інтенсивності офшорингу і офшорного аутсорсингу серед

окремих країн ЄС-15, і ці відмінності корелюють зі структурним ринку праці, політики, а також рівнем суспільного неспокою.

Японські дані показують, як зростає зайнятість в зарубіжних філіях у виробничому секторі в Азії, особливо у Китаї. Дані опитування показують, що це переміщення пов'язано головним чином з обслуговуванням місцевого ринку, а не в результаті перенесення виробництва з Японії. Так само зниження внутрішнього японського виробництва зайнятості по всій ймовірності, відбулося в основному за рахунок прискорення продуктивності на внутрішньому японському виробничому секторі.

Розділ II висвітлює дослідження різних підходів до оцінки частки зайнятості ОЕСР потенційно постраждалих від офшорингу і офшорного аутсорсингу особливо в сфері послуг. Результати з різних методологій, показують, що більше робочих місць, приблизно від 10 до 20 % від загального числа зайнятих, потенційно можуть бути порушені в секторі послуг, ніж у виробництві в більшості країн ОЕСР.

Будучи далеко від необоротної тенденції зниження зайнятості, однак, докладні дані по США, пов'язаних з ІТ роботах вказують, що "можливо, вплине на офшорних і офшорного аутсорсингу", і передбачає зміщення навичок, що впливають на ці види зайнятості. З низьким рівнем заробітної плати / фахівці ІТ-сфери стрімко зникають, в той час як з високою заробітною платою / кваліфікованих ІТ-послуг, робочі місця продовжують створюватися з швидким темпом. Додатково представлені докази, що з високою заробітною платою / кваліфікаціями робітників США, пов'язаних з ІТ -заняттями були більш уразливі на зростання безробіття протягом 2001 спаду, ніж під час попередніх циклів, можливо, вказує на те, що ця група працівників входить до "циклічного ринку праці».

Технологічні інновації сприяли офшорингу та офшорному аутсорсингу, а також вдосконалили ремісничі навички. В міру освоєння нових технологій,

наприклад, розпізнавання голосу, програмне забезпечення, як і раніше існує значний потенціал для автоматизації багатьох завдань, які на сьогоднішній день потенціально номінанти на офшоринг та офшорний аутсорсинг.

Це вказує на те, що рівень кваліфікації завдань, ймовірно, буде переміщуватися поступово вгору, вимагаючи рівня модернізації країни призначення та навичок робочої сили, якщо зростання числа робочих місць там повинно бути збережено.

Країни, що розвиваються в Азії не спостерігають різкого напливу робочих місць за рахунок офшорингу і офшорного аутсорсингу, а також даних з найуспішніших в країні ІТ-послуг, Індія, вказують на переваги створення нових робочих місць в місцевих індійських компаніях, а не в іноземних транснаціональних корпораціях. Такий розвиток подій, а також той факт, що більшість робочих місць в Індії до сих пір відбувається в міських районах, вказує на те, що зростання зайнятості від глобалізації в сфері послуг, швидше за все, буде сильно відрізнятися від того, що країни Азії зазнали в виробничому секторі.

У сфері послуг, вітчизняні або транснаціональні компанії, що працюють на місцевому ринку, а не орієнтовані на експорт фірми, створюють на сьогоднішній день найбільшу кількість робочих місць. Це означає успішні внутрішні економічні реформи та лібералізацію, набагато більше, ніж можливість залучення іноземних інвестицій для експортних галузей – і буде гарантувати зростання зайнятості та економічний успіх. Зростання економіки послуг у Азії, що розвивається може зазнати драматичних змін у фокусі на внутрішню економіку послуг, з акцентом на експорті виробничої промисловості.

Збільшення реалізації послуг і пов'язаних з ними навичок, що виникають з офшорингу і офшорного аутсорсингу, створюють проблеми створення нових робочих місць у тих азійських країнах, де значна частка населення все ще

знаходиться в сільськогосподарському виробництві і має обмежені навички. Такі групи населення ризикують зіткнутися з серйозними перешкодами в швидкій глобалізації введення секторів послуг і, отже, залишаючись відокремленими від основних динамічних частин їх внутрішньої економіки. Таким чином, ця тенденція може призвести до збільшення нерівності в економічних можливостях і доходах в країнах Азії, що розвиваються.

Незважаючи на обмежене зростання зайнятості в результаті безпосереднього офшорингу і офшорного аутсорсингу в країнах Азії, що розвиваються Азії, основні групи кваліфікованих фахівців і молодшої ланки в Китаї і Індії зазнали значного збільшення заробітної плати в останні роки. Це висуває на перший план питання про те що, незважаючи на велику кількість висококваліфікованих випускників, лише невелика група може фактично отримати роботу в багатонаціональній або аналогічній місцевій компанії. Глибоко стримувані транснаціональні компанії, в кінцевому рахунку, мають значну перевагу в гонитві за дефіцитними ресурсами.

Ця перевага може бути за відсутності за відсутності значних поліпшень у вітчизняній освітній системі, створення і зростання багатонаціонального статусу вітчизняних компаній сфери послуг у країнах Азії, що розвиваються. Такого уповільненого зростання сфери послуг у країнах Азії, що розвиваються не буде на індійському досвіді, за відсутністю підприємницького таланту, хоча й у такій великій діаспорі як індійська. Проте він може виникнути, якщо поставки висококваліфікованих талантів з сектору освіти не збільшаться.

Країни Азії, що розвиваються будуть стикатися з проблемою освіти в найближчі роки. Якщо вони повинні кинути виклик транснаціональним корпораціям в сфері послуг, не тільки велика група населення у декількох країнах має навчатися базовій арифметиці та письму, щоб бути працездатними поза сільськогосподарським сектором, а й багато інших

працівників мають придбати додаткові навички, необхідні для персоналу вітчизняних сервісних компаній.

Офшоринг та офшорний аутсорсинг, а також розширення масштабів реалізації послуг і пов'язаних з ними навичок зміщення, буде, як всі види торгівлі, мати нерівномірний вплив зайнятості на країни Азії, що розвиваються. Деякі висококваліфіковані групи отримають вигоду і будуть як і раніше значно вигравати від нових можливостей в області зайнятості і зростання рівня заробітної плати. У той же час, той же зміни вміння можуть усунути багато можливостей працевлаштування для некваліфікованих або низько-кваліфікованих груп в регіоні.

Чим ширше майбутнє завдання політики для країн Азії, що розвиваються, тим менше буде наслідків з цього явища, щоб забезпечити економічне зростання сам по собі та продовжити лібералізацію економіки і зростаючої робочої сили будуть в значній мірі гарантувати це, але, щоб гарантувати політичну стабільність в період економічного зростання шляхом забезпечення того, щоб його переваги і можливості розподілені досить рівномірно серед різних груп і географічних регіонів. Вирішення цієї проблеми не буде простим для багатьох країнах ОЕСР, найбільш помітно для Сполучених Штатів, що борються з тією ж проблемою, але їм будуть необхідні довгострокове зростання і стабільність.

Примітки:

3. Даний робочий документ використовує термінологію в цій матриці.
4. Слід підкреслити, що цей розділ керівництва ОЕСР стосується "областей майбутніх досліджень" і тому не представляє вид консенсусу визначень або термінологій.
5. Desai, Foley, and Hines (2004, 2005) установлені прямими іноземними інвестиціями (FDI) для багатонаціональних корпорацій (MNCs) США, збільшення цих MNCs підтверджують дані отримані у Feldstein (1995), що більш широкі заходи FDI (у тому числі FDI, що не є MNCs) знизили внутрішні інвестиції.
6. В деякій мірі це відображає теоретичну неспроможність впоратися з твердою гетерогенністю.
7. У Доповіді 2004 з управління звітності уряду США про наявність офіційних даних США з даного питання мав красномовну назву "Поточний уряд даних забезпечує обмежене розуміння в офшорних послугах" (GAO 2004).
8. Внутрішній аутсорсинг, який включає в себе географічне зміщення робочих місць всередині країни з передбачуваним негайним нульовим чистим ефектом на зайнятість, неявно враховуються в офіційних оцінках валових доходів робітників і збитків. Для прикладу, дивитися US Bureau of Labor Statistics Business Employment Dynamics Program at www.bls.gov/bdm/home.htm.
9. Для прикладу дивитися: Farrell and Rosenfeld (2005), Forrester Research, Inc. (2004a, 2004b), Boston Consulting Group (2004), Deloitte Research (2004), Roland Berger and UNCTAD (2004), and Global Insight (2004).
10. Для прикладу дивитися: Bronfenbrenner and Luce (2004), EFILWC (2004), Gerstenberger and Roehrl (2006), and Kirkegaard(2005).
11. З корпоративних банкрутств і сукупного попиту були основні проблеми, очевидно, політична реакція на зростання безробіття не буде включати в себе інші заходи, ніж якби це були в основному пов'язані з офшорингом і офшорним аутсорсингом.

12. Для більшої інформації дивитися BLS MLS Web site at www.bls.gov/mls/home.htm. Також, як зазначає Schultze (2004), набори даних MLS не можуть, як цей робочий документ, прийняти до уваги "робочі місця втрачені в Америці" за допомогою зменшення прийому на роботу.

13. Включення «періоду відпусток» в якості причини масового звільнення може здатися нелогічним висновком, але це пов'язано з тим, що збір даних MLS заснований на окремих записах по безробіттю, і особа може мати право на отримання допомоги по безробіттю протягом періоду тривалих відпусток.

14. Для отримання даних по цих та інших причин для масових звільнень дивіться докладні дані про BLS MLS доступні на <http://data.bls.gov>.

15. В цій оцінці передбачається, що приблизно 28 відсотків поділів, для яких детальна інформація недоступна, розподіляється аналогічно на 72 відсотка, для яких інформація доступна. Цілком можливо, що роботодавці не бажають розкривати їх участь в, наприклад, офшорингу та активно намагаються приховати цей факт від BLS інтерв'юерів.

16. Див дані по валовому прибутку роботи і втрат в динаміці зайнятості програми БСТ бізнесу на www.bls.gov/bdm/home.htm.

17.. Такі переливи в секторах послуг, як видається, швидше за все, відбудуться в результаті обороту швидких співробітників в секторі, як, наприклад, в індійських офшорних центрах останнім часом. На відміну від в сектору обробної промисловості, де іноземні технології і креслення, фізичні виробничі потужності часто будуть відносно дорогими для вітчизняних конкурентів щоб скопіювати їх в багатьох секторах послуг, коли співробітники йдуть в іноземну компанію, вони можуть взяти з собою "знання всередині їх голови", так би мовити, найбільш важливий конкурентний знак. Невловимі речі, як знання багатого експортного ринку, методи управління багатонаціональними компаніями або потенційною клієнтською базою.

18. Дивитися Європейський моніторингу реструктуризації на www.emcc.eurofound.eu.int/erm для повного списку ЗМІ

19. Потенціальне зниження порогу включення цих даних навіть вище ніж US BLS. Для докладного опису включених даних, дивіться Європейський моніторинг реструктуризації на www.emcc.eurofound.eu.int/erm.

20. Aubert and Sillard (2005), базовані на основі іншої методології, що використовує дані для окремих фірм і певних припущень.
21. Внутрішні власні виробничі релокації – у базі ERM таблиця 2, значно менше ніж даних у ЄС на 1,5 відсотка в порівнянні з 6,5 відсотками покриття втрати робочих місць.
22. У даних ERM, виробництво визначається як сума хімічної, будівельної та вироби з дерева, електричних товарів, продуктів харчування, напоїв і тютюнових виробів, скла і цементу, металу та обладнання, моторної, целюлозно-паперової, текстильної та шкіряної промисловості.
23. Дані ЄС-15 щодо виробництва зайнятості взяті з огляду Eurostat Labor Force Survey at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.
24. У даних ERM, сектор ІКТ визначається як сума інформаційних технологій, телекомунікацій та поштових секторів.
25. Німецька Палата Комерції – Німеччина є обмежувальною для EPL країною, це одна з причин залучення німецьких компаній до офшорингу у Східній Європі.»Працюйте довше – щоб зберегти робочі місця» Та чи допоможе це закрити продуктивний розрив?» Financial Times, July 23, 2004.
26. Дивіться деталі програми на <http://ec.europa.eu>.
27. Через дуже низького зріст продуктивності в секторі послуг, загальне зростання продуктивності Японці в цей період, проте, було значно нижче, ніж в Сполучених Штатах. Дані ОЕСР (2005b).
28. Дані взяті з огляду METI Тренди у бізнес-діяльності японських зарубіжних філій (Kaiji Chosa)
29. Для отримання повних емпіричних описів цього зростання товарності послуг дивіться щорічні дані по торгівлі США в сфері послуг, доступних на www.bea.gov
30. Van Welsum and Vickery (2006) наголосили, що Корея знаходиться в процесі перегляду своєї професійної системи класифікації, яка як очікується, істотно вплине на передбачувані частки потенційно зацепленої зайнятості.
31. Зайнятість у виробничому секторі в 2003 році: ЄС-15, 18,6 %; Канада, 14,6 %; Австралія, 11,4%; США, 13,3% (2002); і Південна Корея, 19,1 в=% (2002). Джерело: ОЕСР Labor Statistics and Eurostat Labor Force Survey.

32. Цей розділ спирається на аналіз Mann and Kirkegaard (2006).
33. Таблиця три оглядає та розпізнає цілі для 4-digit BLS Статистичних даних професійної зайнятості, більш докладно, ніж будь-які з перерахованих досліджень.
34. Певна ступінь деспотизму існує у виборі вихідного року для цього типу розрахунку. При виборі 1999 року навмисної спроби під час "зріз піку інтернет-буму" і досягти початкової точки, що наближається до "стійкого рівня зайнятості". Джерело: US BLS Current Employment Statistics (CES) data.
35. Показники США зросли з \$32,800 у 1999 до \$37,900 у 2004.
36. Найбільш розрекламоване зниження робітників у виробничому секторі США з 1999 року по травень 2005 сягнуло всього 24.7% (US BLS CES data).
37. Виросли лише приблизно 2,5 відсотка за період (US BLS CES data).
38. Van Ark (2005) показали, що продуктивність США (ВВП на годину роботи) у IT-послугах з 1999-2003 виросла в середньорічному на 5,3 відсотка, на відміну від усього 1,7 відсотка в країнах ЄС-15, що становить майже всю різницю в загальному зростанні продуктивності між цими двома областями.
39. Для деталей, дивитися Jorgenson and Stiroh (2001).
40. Класифікація професій для ЄС-15 визначена як: 15-1021 програмісти: Перетворюють проектні специфікації і заяви задач і процедур до докладних логічних схем послідовності операцій для кодування на машинній мові. Розробка і написання програм для зберігання, пошуку і вилучення конкретних документів, даних та інформації. Можуть програмувати сайти.
41. Дві класифікації роботи програмних інженерів визначені як: (1) 15-1031 Комп'ютерні інженери. Завдання: Розробка, створення та зміна загальних комп'ютерних додатків програмного забезпечення або спеціалізованих програмних утилітів. Аналіз потреб користувачів і розробка програмних рішень. Розробка програмного забезпечення або налаштування програмного забезпечення для використання клієнта з метою оптимізації операційної ефективності. Може аналізувати і проектувати бази даних в межах області застосування, працюючи індивідуально або координуючи розробки баз даних як частина команди. Виключні комп'ютерні інженери (17-2061). (2) 15-1032 Комп'ютерні інженери програмного забезпечення, систем програмного забезпечення: Дослідження, проектування, розробка і програмне забезпечення випробувань операційних систем на

рівні, компілятори і поширення програмного забезпечення мережі для медичних, промислових, військових, зв'язку, аерокосмічної, бізнесу, наукових і загальних обчислювальних додатків. Встановлення експлуатаційних характеристик і формулювання й аналіз вимог до програмного забезпечення. Застосовування принципів і методик інформатики, інженерного та математичного аналізу. Джерело: US BLS OES Program, www.bls.gov/oes.

42. Це також частково відображає той факт, що набагато більша частка людей в США ІТ-професій сьогодні працюють в "нормальних, не пов'язаних з ІТ" секторах економіки.

43. IBM оцінює частково отримані з бесід автора з представниками IBM, а також посилення та ІТ-огляди: Voice Recognition Section, Financial Times, May 4, 2005, and "Whatever Happened to Customer Service?" USA Today, September 26, 2003

44. Для прикладу дивитися "Technology Quarterly," The Economist, December 6, 2001, and Katie Hafner, "A Voice With Personality—Just Trying To Help," New York Times, September 9, 2004. Цей автор може свідчити про це розвиток в своєму роздрібному банку (Citibank) і бездротової телефонної компанії (Cingular), де в 2003 році в залежності від часу доби його заклик був прийнятий представником або в Сполучених Штатах або в Індії. Сьогодні він досягає меню розпізнавання голосу незалежно від часу доби.

45. Для прикладу дивитися A. T. Kearney (2004) for this estimate. For a perhaps slightly biased view, see NASCCOM-McKinsey(2005).

46. Дані NASCCOM явно на найнижчому рівні ієрархії достовірності даних, що описані в розділі I.

47. Фіскальний рік становить період з квітня по березень.

48. Певна невизначеність оточує експорту даних NASCCOM для індійських ІТ-послуг і програмного забезпечення, які, наприклад, часто до 10 разів вище, ніж відповідні дані США імпорту.

49. Покупці 60 % акцій компанії були два американські фонди прямих інвестицій, ця угода не матиме зрушень володіння між вітчизняними індійськими та зарубіжними власниками.

50. Дивитися "Merger Fever Breaks Out in Bangalore," BusinessWeek, April 26, 2004,.

51. Дивитися лист членства NASSCOM's у 2005, "Global IT Majors" що включають в себе (не є вичерпним переліком) Adobe Systems, Ebay, CSC, EDS, Google, HP, IBM, Microsoft, Oracle, SAP, Sun Microsystems, and Yahoo. "Captive BPO Units" include operations for Accenture, Alstrom, AXA, BT, CapGemini, Capital One, Dell, Deloitte, Ford, GE, HSBC, Lehman Brothers, McKinsey, Robert Bosch, Samsung, Siemens, the World Bank, and ThyssenKrupp. Джерело: NASSCOM (2006b).

52. Цей результат є середньозваженим значенням загального обсягу даних про доходи для індійських і міжнародних компаній на малюнку 8.

53. У 2003 році уряд Індії визнав цей вплив з запуском цілого ряду ініціатив, спрямованих на закордонну індійську діаспору, особливо один в першу чергу для науково-технічних фахівців. Дивитися <http://stio.nic.in/> Це занадто рано щоб оцінити вплив цих ініціатив уряду.

54. Дивитися Srinivasan (2003) для огляду ліберальних реформ з 1991 року.

55. Такі зони були спочатку запропоновані в Індії в кінці 2003 року. Дивитися [://sezindia.nic.in/draft_central.asp](http://sezindia.nic.in/draft_central.asp). Дивитися "India's Special Economic Zones," The Economist, October 12, 2006.

56. Слід зазначити, однак, що при цьому витрати на робочу силу швидко зростають в таких місцях, як Бангалор, індійська ІТ-індустрія починає поширюватися в інші великі міста. Нагадаємо, що Індія має принаймні 25 міст з населенням більше 1 мільйона жителів.

57. Наведений випадок з індійського банківського сектора є результатом внутрішньої економічної лібералізації. З урахуванням призупинення переговорів в 2006 році, порядок денний COT є невизначеним.

58. Дивитися ADB (2005), Kapsos (2005), and ILO (2006). А також "Efficiency Made at the Cost of Workers' Interest," China Daily, August 30, 2006, для оцінок, що еластичність зайнятості в Китаї знизилася з .453 в 1980-і роки, до .11 в 1990-і роки, до .098 в 2000-2004 роках

59. Це частково є прямим результатом необхідності звести до мінімуму ризик виникнення непорозумінь між блоками, розташованими на різних материках, особливо якщо справа буде з прямою взаємодією з клієнтами.

60. The Hewitt Global Salary Planning Report 2006 дає оцінки, що зростання реальної заробітної плати в 2005 році для групи "фахівців, професійного персоналу і молодшого менеджменту" виросли на 2,5% в Таїланді, на 2,6 5 в Гонконзі, на 3,2 5 в Тайвані, 3.35 в Сінгапурі, на 3,4 % в Малайзії, 6,3 % в Китаї, і колосальні 11,4 % в Індії. Порівняйте ці дані з відповідним лише 0,4 % в Сполучених Штатах в 2005 році.

61. У 2006 році 20-F filings з Комісією цінних паперів та бірж США, провідними компаніями в індійському списку Tata Consulting Systems, Infosys, Wipro, та Satyam – швидке зростання заробітної плати робить негативний вплив на прибуток, що відмічений у цих документах, як «основний ризик». Дивитися заявки на реєстрацію тут SEC, www.sec.gov.

62. Порівняння країн з низькою заробітною платою розглядається McKinsey Global Institute (2005).

63. Програма H-1B ґрунтується на спонсорстві роботодавця, так що будь-який потенційний іммігрант, для яких американський роботодавець готовий стати спонсором може увійти і працювати в Сполучених Штатах на строк до шести років. Разом з тим, щоб запобігти демпінгу заробітної плати, програма вимагає, щоб американські роботодавці платили іммігранту не менше, ніж переважна заробітна плата для аналогічних працівників у регіоні. Для більш детальної інформації дивитися Kirkegaard (2005b).

64. Проте, інші дослідження заробітної плати в США, такі як Miano (2005), дійшли висновку що заробітна плата для власників візи H-1B, що пов'язані з ІТ професіями є значно нижчою заробітної плати США для цих професій.

65. Для більш детальної інформації дивитися Graham (2000) and Lewis and Richardson (2001).

66. ЮНКДАТ, Світовий інвестиційний доклад (2005) таблиця A.I.10. ОЕСР Інформаційний погляд на технології 2006 (Додаток1) приходять до такого ж неминучого висновку при погляді на транснаціональні корпорації в сфері ІКТ.

67. Точка спотикання у США повторюється при двосторонніх торгових переговорах, що розвиваються і не бажають надавати послуги, але хочуть отримати доступ до ринку.

68. База даних об'єднаного національного університету WIDER, е, www.wider.unu.edu/wiid, звітує про нерівність доходів у країнах Середньої Азії, повністю змінюючи колишні тенденції низьких і стабільних рівнів нерівності доходів.

